

Zmanjšane delavske plače povzročajo gospodarsko depresijo v Ameriki

New York, 12. novembra. Alfred P. Sloan, predsednik General Motors Corporation, je izjavil, da vsako znižanje delavskih plač se brdsko mašuje ne samo kompanijam, ki znižujejo plače, pač pa tudi delavcem samim. Znižane plače pomenijo, da delavci manj zaslužijo, in ako zaslužijo manj, tudi kupujejo manj, in s tem zastaja vsa trgovina. Sloan je razposlal kot predsednik General Motors Corporation, vsem delničarjem pismo, v katerem izjavlja, da je odvisna prosperiteta naroda od tega, ako delavci dobivajo visoko plačo. General Motors kompanija ni tekom zadnjih dveh let znižala plače svojim uslužbenecem, bodisi v uradu ali v tovarnah. Glede splošnega gospodarskega in trgovskega položaja se je Sloan izjavil: "Jaz sem prepričan, da ni nobenega vzroka, da bi obupali. Gospodarski položaj dežele se bo v kratkem izboljšal. Toda vsi voditelji industrije in trgovine si morajo prizadevati, da na pameten in trezen način pomagajo v tem oziru. General Motors Corporation ima 161.417 delničarjev, in izmed teh jih je najmanj 100.000 delavcev, ki so zaposleni v tej avtomobilski industriji."

Nemci praznujejo 12-letnico obstoja republike

Berlin, 12. novembra. — Po vsej Nemčiji se je slovesno praznovala 12. obletnica, odkar je Nemčija postala republika. Uradnih slavnosti sicer ni bilo, toda stranke, ki so največ pripomogle, da je Nemčija postala republika, so imele svoje slavnosti. Zlasti je bila številno obiskana slavnost socialistov, tekom katere so razni govorniki povdarjali, da je proklamacija nemške republike rešila deželo popolnega poloma.

Išče se mlada mati

Policija v East Clevelandu išče neko mlado mater, katere 15-mesečni sinko je včeraj umrl v Emergency Clinic bolnici. Mati je prinesla dan prej otroka v bolnico. Kazal je znake, kot da ga je kdo pretepal. Mati je izjavila, da je stara šele 18 let. Rekla je, da stanuje nekje na 185. cesti. Ko je otrok včeraj v bolnici umrl, je šla policija na stanovanje matere, toda je dooznala, da je mati oddala napačno ime in hišno številko. Truplo otroka so odpeljali v okrajno mrtvašnico.

Slovenske vdove

Prijazen, domač banket priredi v soboto, 15. novembra, Klub Slovenskih Vdov v Knausovi dvorani. Prijatelji in prijateljice Kluba, pekarji in vdoveci so prav prijazno vabljeni k obilni udeležbi. Vstopnina k banketu je samo \$1.00, samo k plesu pa 50c. Hojčerjevi bodo igrali na veselici, da vas bo do srca počakalo. Le pridite, vdove so pripravljene v vsem važno in pošteno postreči.

Plesna veselica

Slovensko društvo Collinwood Hive št. 283, The Maccabees, priredi v nedeljo, 16. novembra v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. prijazno plesno veselico, h kateri so vsi naši ljudje prav prijazno vabljeni. Nekdo bo tudi tako srečen, da bo dobil na tej veselici krasno posteljno pregrinjalo. Vas prav vladno vabi društvo k obilni udeležbi.

Zedinjene države zahtevajo razoroženje v zraku kot tudi v armadi

Geneva, 12. novembra. Ameriška vlada je na tukajšnji konferenci narodov zahtevala, da se nemudoma začne z razoroževanjem, kar se tiče vojnih zrakoplovov in armad posameznih držav. Hugh Gibson, ameriški zastopnik na razoroževalni konferenci, je danes povedal: "Vsaka država bi morala v javnosti oglaševati, koliko izda za armado, mornarico in zračno brodogradnjo. Mnoge države danes to skrivajo. Vlada Zedinjenih držav je pripravljena iti do skrajnosti v tem oziru. Vlada Zedinjenih držav je nasprotna vsem bodočim vojniam, in najboljše sredstvo, da se vojne preprečijo je to, da vlade raznih držav ne trošijo denarja za vojne namene. Niti ne bi smela Amerika posojevati denar državam za vojne namene. Toda v istem času je znano po Evropi, da se Evropa sploh ne briga, ako se Zedinjene države pripravljajo za vojno ali ne, namreč, da se oborožujejo. Evropa dobro ve, da ji od strani Amerike ne preti nobena nevarnost. Toda težko je pregovoriti Francijo, Italijo in Anglijo, da bi zmanjšale svoje armade. Francija se boji Nemcev, Italija se boji svojih sosedov, dočim ima Anglija dovolj posla po svojih kolonijah, da mora vzdrževati veliko armado, katero trenutno vsepovsod potrebuje."

Družinski oče se prizna za grdega morilca

Detroit, Mich., 12. novembra. — Ralph James, 33 let star, je danes priznal policiji, da je umoril 15-letno Alice Collier, katere truplo so pred tremi tedni našli v nekem gozdu, blizu Van Horn ceste. Dekle je bilo poslano od matere v neko trgovino, in ko je korakalo mimo stanovanja Jamesa, je sprejelo povabilo, da prisede k njemu v avtomobil. Spotoma je James dekletu prizadjal silo, nakar jo je ubil in se znebil trupla v gozdu. Truplo so našli šele po treh tednih. James je oče štirih otrok. Stavljen je bil pod obtožbo umora prve vrste.

Ob dvajsetletnici

Društvo Slovenec, ki praznuje v nedeljo, 16. novembra, 20-letnico svojega obstoja, zaeno s Slovensko Dobrodelno Zvezo, katere prvo številko nosi društvo Slovenec, bo izdalo ob priliki proslave lepo spominsko knjigo, na katero opozarjamo zlasti člane društva in Zveze.

Mr. Perdan v postelji

Že teden dni se nahaja v bolniški postelji na svojem domu Mr. Rud. Perdan, poznani trgovac in predsednik nadzornega odbora Jugoslovanske Katoliške Jednote. Družina pričakuje, da bo drugi teden že toliko okreval, da bo lahko vstal, kar tudi mi prav iskreno želimo.

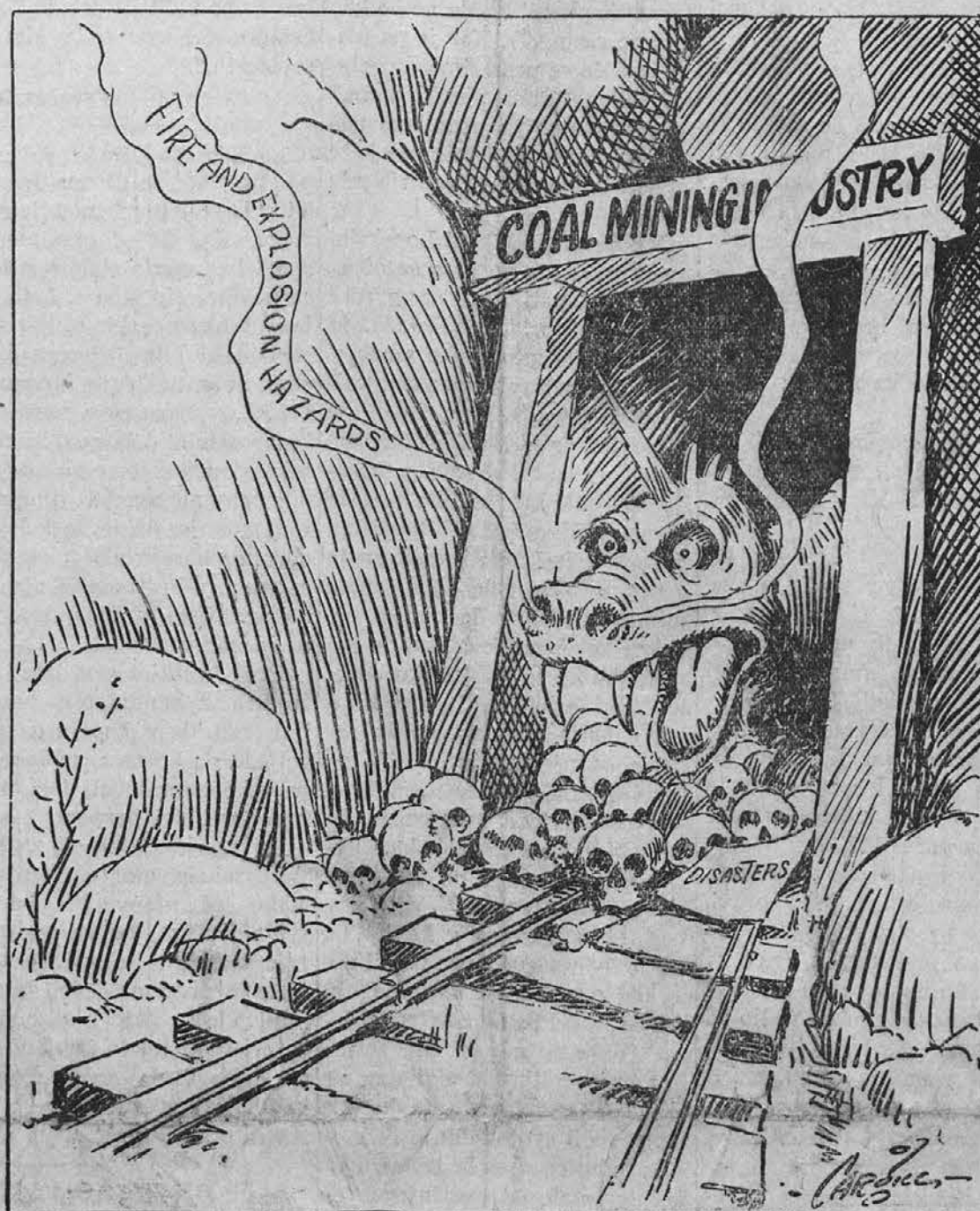
Znižani računi

Družba za proizvodnjo elektrike v Clevelandu, Cleveland Illuminating Co., je poslala šolskemu odboru pogodbo za oddajo elektrike, glasom katere si bo šolski odbor prihranil \$51.567.00 na leto.

Vstopnice

Vstopnice za banket društva Slovenec, št. 1 S. D. Z., ki se vrši ob priliki dvajsetletnice društva, v nedeljo, 16. nov., se lahko dobijo tudi v trgovini John Gornika na 6217 St. Clair Ave.

Strašna je usoda premogarjev

Božični darovi bednih našim bednim v domovini

Samo dobre štiri tedne še imamo, pa bo Božič med nami. Božični prazniki! Kdo jih ne pričakuje z največjo radostjo! Komu se ne vzbudijo spomini na mladostna leta, v priprosti domači hišici, ko je bila družinica zbrana pri jasticah. Borno je bilo življenje, toda imeli ste čisto vest in srce, radovali ste se nehoti, pozabili vsakdanje križe in težave, fantje in dekleta, možje in žene, skupno ste se pogovarjali o lepih dogodkih, priprosto, toda iskreno.

Največ naših ljudi je odšlo iz domovine v Ameriko za kruhom in zaslužkom. Da bi plačali dolg, ki so ga imeli na domači kajžici, na domačem posestvu. In leto za letom so pošiljali našim delovni možje, ki so bivali tu daleč od svoje družine, božične darove svojem v domovino.

Letos ni leto pod to blaženo vlado, ki jo imamo, da bi bil za služek velik. Vsakdo ima svoje lastne skrbi, kako se bo preživel. Vendar vas je stotine in stotine, ki še nekaj delate, imate dnevni zaslužek, imate mogoče staro mamico v domovini, očeta, brate in sestre!

In gotovo se jih boste spomnili za božične praznike! Poslali jim ne boste blaga, pač pa voščila za Božič in nekaj, da jim pomagata in pripomoreta k boljšemu praznovanju božičnih praznikov.

Sami veste, da letos ni tako kot je bilo v drugih letih. Gospodarska depresija se čuti v Ameriki vsepovsod, pa čutijo jo tudi vaši sorodniki v domovini, bedni smo med bednimi.

Ako imate par dolarjev na razpolago, spomnite se svojcev v domovini, najprvo z lepim pozdravom in voščilom za božične praznike, potem pa z malim darom.

Kdo je morilec

Oblasti so našle včeraj v bližini Bedforda, v gozdu pod nekim hrastom, mrtvo moško truplo. Na glavi je imel ubiti težko rano. Morilci so hoteli truplo najbrž sežgati, kajti noge najdenega moškega so bile hudo opečene, in tudi v bližini najdbe trupla, je bilo listje in trava požgana. John Kováč iz Bedforda je našel truplo. Takoj je naznanil na d b o policijskemu načelniku, ki je odredil, da se je truplo prepeljalo v okrajno mrtvašnico. Kot je izjavil koroner Pearse, je nekdo s sekiro razdrobil lobanjo mrtveca. Nepoznanec je bil star okoli 60 let. Pri mrtvem niso našli nobenih znakov, da bi ga lahko spoznali. Le na robu srajce je imel vшит znak: P. T.

Mora v ječo

Florindo Luccioni, znani lastnik restavrantna na 4912 Euclid Ave., kjer so se zbirali bogatini, je moral te dni nastopiti svojo kazeno, namreč šest mesecev zapora v zvezni ječi, ker je bil spoznan krivim, da je kršil prohibicijo. Poldrugo leto se je vršila obravnava in prizivi na razne sodnije, predno so Luccioni spravili v ječo. Luccioni je sicer prav dober človek in je angleško časopisje s posebno simpatijo pisalo o njem.

Pozor, lovci!

Kdor želi imeti kako divjačino nagačeno ali po domače "našopano," naj se zgasi pri rojaku Rudolph Knausu, 19801 Keweenaw Ave., ki je mojster v tej stroki.

Novorojenka

Staršem John Kovach, 22675 Ivan Ave., so prinesle vile rojenice v sredo prav zalo hčerko, ki je prva v družini. Prav iskreno čestitke!

Republikanski načelnik stranke zahteva, da so republikanci suhi

Washington, 12. novembra. Prohibicija bo glavni predmet predsedniške kampanje v letu 1932, ko se bo volil nov predsednik Zedinjenih držav. Tako se je izjavil danes senator Simeon D. Fess, načelnik republikanske stranke v Zedinjenih državah, ki prihaja iz države Ohio. "In," je rekel senator Fess, "republikanska stranka se mora strogo držati prohibicije, sicer bo zgubila volivno borbo." Nadalje je senator Fess izjavil, da je prohibicijsko vprašanje tako silnega pomena za republikansko stranko, da mora slednja to vprašanje dobro študirati in se pripraviti za leto 1932. Prav mogoče je, se je izjavil senator Fess, da bo nastal razkol v republikanski stranki ravno radi prohibicije. Stara garda bo zahtevala prohibicijo, dočim bo mlajši in progresivni element zahteval, da se izvrši tozadevna ustavna sprememba. In, je dejal senator Fess, vsako stališče, ki ga zavzame republikanska stranka, mora biti ugodno suhačem, ker sicer nima republikanska stranka nobenega upanja na zmago. Senator Fess, ki ima danes prvo besedo v republikanski stranki, pričakuje, da bodo demokrati v prihodnji predsedniški kampanji se izjavili za odpravo prohibicije. In je dejal senator Fess: "Ako se republikanska stranka izjavi za odpravo prohibicije, tedaj stori naravnost samomor in je bolje, da sploh ne postavi predsedniškega kandidata."

Kluksarji jemljejo denar tudi od katoličanov

New York, 12. novembra. — William Joseph Simmons, ustanovitelj in bivši vrhovni načelnik Ku Klux organizacije, ustanavljala danes novo organizacijo, kateri je dal ime "Beli krožek." Simmons je mnenja, da bi morali samo belokožci imeti vlado v rokah, in vabi tako katoličane kot žide in protestante v svojo stranko. Simmons pravi, da če se belokožci ne organizirajo med seboj v Ameriki, da bo Amerika tekom 25 let izgubljena za nje, ker bodo Zamorci imeli nadvlado.

Še en republikanec

Kenneth Green, sin bivše republikanske councilmanke v mestu Clevelandu, Helen Green, ki je znana največja nasprotnica mrokrote v mestu, je bil od velike porote obdolžen, da je oslepil mestno vlado pri kupčiji mestnih zemljišč. V republikanskih krogih mesta je nastal radi te obtožbe zopet velik nemir.

Coolidge je mrtev

Mrtvega so našli pri kolesu njegovega avtomobila James Coolidge-a, 1780 E. 89th St. Coolidge se je podal v garažo, da popravi svoj avtomobil. Pri tem je imel zaprta vrata garaže, in strupeni plini, ki so vahalji iz avtomobila, so ga zadušili.

Rev. Novak

S pismom se je oglasil v našem uredništvu Rev. J. Novak, bivši pomočnik pri fari sv. Vida v Clevelandu. Naročil je sedem knjig pesmarice "Slava Bogu," katero je založil bivši organizator šentvidske fare, Mr. M. Holmar. Rev. Novak pozdravlja vse rojake v Clevelandu. Danes župnikuje v farmerski naselbin v Willardu, Wis.

Najfinejša razstava električnih izdelkov se odpre danes v mestu

Cleveland, O. The Electrical League y Clevelandu odpre danes v svojem poslopiju, na 18. nadstropju Builders Exchange Building, svojo največjo razstavo električnih predmetov, ki je brez primere v Zedinjenih državah. Ze tekom zadnjih dvajset let je The Electrical League se borila na polju napredka glede elektrike. Njo podpira nad 200 tvrdk, ki so zaposlene v električni industriji. Več kot 600 oseb je zaposlenih po omejenjeni ligi. Več kot eno leto je liga planirala in delala načrte za svoj nov glavni stan, kjer bi imelo občinstvo enako priliko opazovati najnovejše iznajdbe na električnem polju, kot tudi uslužbenci svoje ugodne prostore. Danes je otvoritev teh prostorov, in so naši ljudje prav prijazno vabljeni, da si ogledajo razstavo. Vsi razstavniki imajo takozvano "dnevno luč," kar pomeni, da ko se nahajate v teh prostorih, da sploh ne veste, ali je dan ali noč. Električna najmodernejša svetloba razsvetljuje prostore, da mislite, da si je solnce, ne da bi bila svetloba nadležna za vaše oči. V razstavnih prostorih dobite poseben urad, kjer vam prijazno in zastonj pojasnijo vsako zadevo glede elektrike. Prijazni uslužbenci so vam na razpolago, ne da bi morali kaj plačati za to. In prava čudesa modernega napredka v elektriki, lahko opazite na tej razstavi, kjer vam ni treba ničesar kupiti, pač pa imate pouka dovolj. Pripeljte tudi svoje sinove in hčerke. Goto-vo jih bo zanimalo. Kot omenjeno, se nahaja električna razstava v 18. nadstropju Builders Exchange Building, takoj zraven nove Terminal postaje na Public Square.

120 kokoši ubitih radi enega diamanta

Reseda, Cal., 12. novembra. — Mrs. Mabel Long je videla, kako je ena kokoš na domačem dvorišču pogoltnila \$1000 vredni diamantni prstan. Ker pa ni vedela, katera kokoš je ravno bila kriva, je prirejala svojem možu vsak dan kokošjo pečenko. Tako je tekom petih tednov zaklala 120 kokoši, in ravno v žolodcu 120. zaklane kokoši je dobila svoj diamantni prstan.

Umrla hčerka

Staršem Toler je umrla hčerka Jennie, stara 3 leta in pol. Pogreb ranke se vrši v petek popoldne iz hiše žalosti na 6211 Glen Ave. pod vodstvom Fr. Zakrajšek. Naše globoko sožalje staršem!

Samo ena cigareta!

V poslopiju R. E. Furniture Co., na 11802 Buckeye Rd., je začelo goreti včeraj. Ogenj je povzročil za \$6000.00 škode. Po neprevidnosti je nekdo vrgel gorčo cigareto med pohištvo, kar je povzročilo požar.

Direktorska seja

Seja direktorjev Slovenskega Doma na Holmes Ave. se vrši v petek zvečer, 14. novembra. Prošeni so vsi direktorji, da so navzoči.

Božične razglednice

Prave lepe božične razglednice dobite pri Novak's Confectionary, 6128 St. Clair Ave. Berite oglas.

Vreme

Ako se daje rent napol zastonj, poslopije ne prinaša dosti dobička.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 267. Thu. Nov. 13th, 1930.

Poslušajte in si zapomnite!

Da ni imela republikanska stranka v letu 1918 in v letu 1919 in potem še nekaj let pozneje večine v kongresu Zedinjenih držav, tedaj se ne bi nikdar zgodilo, da bi tako velik del naše zemlje v Primorju prišel pod Italijo, nikdar se ne bi zgodilo, da bi strahopetni Italijani streljali naše inteligentne mladeniče, ki so posvetili svoje življenje napredku naroda.

Prosimo vas, cenjeni čitatelji "Ameriške Domovine," da nosite sledečo resnico vedno v svojih mislih, srcu in duši: da je bila republikanska politična stranka vedno nasprotna Slovanom, da jih ni nikdar priznala, in da je dosledno delovala z Italijani, kar se tiče tujezemskih odnošajev. Vsi republikanski načelniki senatnega odseka za tujezemske zadeve so bili zadnjih 12 let, pa tudi prej, kadarkoli je bila republikanska stranka na krmilu vlade, dosledni prijatelji Italijanov. Prosimo, da si to zapomnite, ker je čista resnica.

Ko je bila svetovna vojna končana, je šel tedanji demokratski predsednik Wilson v Pariz, da pomaga ustvariti mir in mirovne razmere. Predsednik Wilson je bil tedaj dobro poučen o jugoslovanskih razmerah, vedel je dobro, kje so Slovenci in Hrvati, znano mu je bilo, kje je pošteno potegniti mejo med Jugoslavijo in Italijo.

Našim inteligentom v Jugoslaviji je dobro znano, kako se je boril predsednik Wilson za samostojno, svobodno Jugoslavijo. Takozvana "Wilsonova črta" bi delala mejo na oni strani Gorice, in največji del slovenskega Primorja bi spadal danes pod Jugoslavijo, ako bi bila sprejeta zahteva, kakor jo je stavil predsednik Wilson na mirovnem zborovanju.

In sprejeta je tudi bila, toda predsednik Zedinjenih držav ni absolutni gospodar smernic tujezemske politike, katero zavzemajo Zedinjene države napram drugim državam. Ko se je vrnil Woodrow Wilson, veliki demokrat, iz Pariza v Zedinjene države, tedaj mu republikanska večina v zveznem senatu ni hotela potrditi mirovne pogodbe, pač pa je dosledno zahtevala, da se Italijanom da, kar je Wilson zahteval za Jugoslavijo.

Cista resnica je, da so Italijani v Zedinjenih državah od nekaj podpirali republikansko stranko. In ta stranka je imela v letu 1919, ko je Wilson predložil mirovno pogodbo senatu Zedinjenih držav, večino v senatu. Kakor hitro je bilo prečitano poročilo predsednika Wilsona v senatu, kjer so imeli večino republikanci, se je senat uprl Wilsonu in ni hotel sprejeti mirovne pogodbe, kakor jo je podpisal Wilson.

Ako bi senat v letu 1919 sprejel pogoje, kakor jih je stavil in predlagal demokratski predsednik Wilson, tedaj danes naše tužno Primorje ne bi bilo tužno, tedaj se danes lokavi Italijan ne bi šopiril po slovenski zemlji, tedaj ne bi bili zahrbtno ustreljeni slovenski mladeniči, laški učitelji ne bi pljuvali slovenskim rotokom na domači slovenski zemlji v usta in v lica. Slovenec bi bil gospod na svoji lastni zemlji.

Pomnite, ne samo vi v Clevelandu, v državi Ohio, pač pa po vseh Zedinjenih državah, da so senatorji republikanske stranke povzročili, da so dobili Italijani slovensko zemljo. Italijani v Zedinjenih državah, kolikor jih je ameriških državljanov, dosledno volijo z republikansko stranko. Dočim je demokrat Wilson skušal preprečiti rop slovenske zemlje v mirovni pogodbi, so republikanci, ki so imeli večino v kongresu, preprečili načrt Wilsona in so naredili, kar so Italijani zahtevali.

Mi ne bi pisali tega, da nam ni zgodovina ameriškega naroda, zlasti kar se tiče kongresne postavodaje, tako dobro znana do sleherne najmanjše točke. Demokrati so prijatelji priprostega naroda, in tega zagovornik je bil zadnji demokratski predsednik Woodrow Wilson, ki je moral dati svoje življenje za nezaslišane napade od strani lokavih republikancev, ki so takoj v prvem letu svojega režima, opeharili ameriški narod za nad sto milijonov dolarjev v petrolejnem škandalu.

Za danes vas prosimo, da si zapomnite to: Vsi Italijani v Ameriki glasujejo z republikansko stranko, ker ne morejo pozabiti, da se po zaslugi republikanske stranke dobili slovenski Primorci v svojo last, kjer danes sramotijo, streljajo in ubijajo naš narod. Demokrat Wilson se je tedaj silno upiral temu, toda je končno s protestom bil preglasovan in je republikanski kongres Zedinjenih držav, kot član držav, ki so delale mir, odobril Italijanom rop slovenske zemlje. In o tem se bomo še pomenili.

D O P I S I

Cleveland (Newburg), O. — Žetovo ženitovanje. Ne vem, Večkrat me kateri vpraša, kako to, da se nič ne oglasim v časopisu. Hej, če bi nam pero tako gladko teklo, kot nam teče "ta novi," ne bi imel Jaka kam spraviti svoje kanadske zgodovine. Obenem pa Jakatu povem, da mu je lahko žal, da ga ni bilo zraven, ko se je vršilo Jo-

paše. Potem sem šel pa v sobo, kjer so bile mize obložene z železnimi dobrotami, da je vse škripalo. Tam sem sedel toliko časa, da so se nekateri že domov pripravljali. Mislim sem, da bom moral menda tudi jaz odjadrati domov. Vzdignem svoje suhe kosti in moker želodec in grem proti sobi, kjer so plesali. Nekaj časa jih opazujem, potem pa sem še sam dobil veselje do plesa. Grem k neki mladi devotki in jo ponižno vprašam, če bi šla z menoj plesat. O, joj, kakšen obraz je naredila, še sedaj ga vidim pred seboj. Ampak govorila je resnico, ko je rekla, kako bom plesal, ko še pokonci stati ne morem.

Jaz pa le nisem odnehal in sem končno pregovoril svojo boljšo polovico, da se me je le usmili in je šla z menoj plesat. Nekaj časa so naju prestvali iz kota v kot, pa sem končno izprevidel, da je imela tista dekle prav in da je najboljša, da grem spat. Povedal sem svojo misel moji ženi in sva se odpravila. Ko jo uberem iz hiše, pa nekdo zavpije za menoj: "Hej, kam pa greš?"

"I, kam? Domov grem."

"V tisto stran ne boš prišel domov, moraš iti v nasprotno smer."

"Kako pa spet to, ali sem bil res toliko časa na svatbi, da se je svet zasukal?" Komaj to izrečem, pa se je že ena oglašila: "Svet je orajst, ampak v tvoji glavi se je zasukalo." Pa se obrnem v nasprotno smer. Komaj pa napravim par korakov, ko me žena pocka za rokav in vpraša: "Ti, ali si segel v roke ženinu in nevesti?"

"Nič nisem segel, pa ti daj, saj ne vem, kateri je ta pravi, ko jih je pa toliko tam."

Reči pa moram, da s mo se prav fletno imeli, samo malo se bojim, da bomo zgubili vodjo od "Terezinke." Želim jima vse najboljše v novem stanu.

Še dobro ni šla ofceta iz glave, mi naš pevovodja Primož pove, da sta bila dva iz Loraina ter prosila, če bi bilo mogoče "Zvonu" prirediti koncert v Lorainu. "No," sem rekel, "se bomo že pogovorili, k a d a r nas bo več skupaj. Zato se pa učimo, da širimo našo pesem med slovenskim narodom." Ravno takega mišljenja so bili tudi pevci in pevke, da se udeležimo, seveda pod gotovimi pogoji.

Dne 2. novembra, ob pol eni uri jo odrinemo in prišli smo v Lorain deset minut do dveh. Kar je bilo nas moških, smo se ustavili v spodnjih prostorih, da smo dobili malo korajže. Ob pol treh nas pa povabijo, da smo začeli s svojim programom. Udeležba je bila dokaj povoljna. Po koncertu smo šli zopet v spodnje prostore. Tam sem spraševal, če kdo pozna Škapina. Pa so mi rekli, da je Škapinov več in naj povem, katerega ravno hočem. Jaz mu pa nisem vedel drugega imena, kot da je Škapin piše in da ima ženo, ki je tam doma kot jaz in da sva v šolo skupaj hodila. Pa se je Mr. Kozjan ponudil, da ga najde in mi je tudi res kmalu predstavil Mr. in Mrs. Škapin, ki sta šla ravno iz dvorane, kjer sta bila pri koncertu. Da mi ju ni Mr. Kozjan predstavil, bi ju gotovo ne spoznal, ker Mr. Škapina še nikdar videl nisem, njegove soproge pa tudi ne, kar sva končala splošno. Vseeno smo imeli nekaj spominov od nekdanjih časov ter se pogovorili o tej in drugi stvari.

Dogovorili smo se, da gremo na njihov dom, pa so Lorainčanje protestirali, češ, da moramo prej večerjati. No, saj se damo pogovoriti! Pa smo šli večerjati, Mr. in Mrs. Škapin sta nas pa počakala. Po večerji smo jih pa še en par zapeli, potem smo pa šli, kamor smo bili obljubili. Ker smo se bali, da bi ne bilo dovolj prostora, smo pustili nežni spoli, razum moje soproge, v dvorani, Mr. Šulnu smo pa naročili, naj jim dela kratak čas s svojo harmoniko, kar je tudi storil. Pri Škapinovihih so se trije spravili na ohajčana, da

so nam ga dovolj nanosili. To je bilo pametno, ker en sam ga nam ne bi nanosil. Kozarce je gospodar dajal po osebah: na primer jaz sem dobil majhnega, ker sem bolj majhne postave, Primož je pa še enkrat večji, je dobil pa dvakrat večji kozarec. To se mu je tudi poznalo, ker je tudi potem dajal vse štiri glasove naenkrat.

Bili smo prav prijazno sprejeti in izborni postreženi, zato izrekam Mr. in Mrs. Škapin v imenu pevcev lepo hvalo in ako mi bo le mogoče, vas bom prišel še obiskat. Prišli smo nazaj v dvorano, kjer se je v se vrtilo (namreč plesali so, da ne bo kdo narobe razumel). Ker je pa prišel čas, da se poslovimo, je zaigral Šuln "Dom, sladki dom," potem smo se pa podali na naš bus. Zdelo se mi je, da nas je še enkrat toliko, kot nas je tje prišlo.

Rekli smo še enkrat Lorainčanom: goodbye, pa smo se odpravili. Na poti smo se gredoč še ustavili pri Mr. Kekiču, ki ima ob poti gazolinsko postajo. Ker smo imeli velik voz, smo vzeli ta dražjega, ki ga pridelujejo doma, kakor je Mr. Kekič rekel. Toda tudi od tukaj smo se morali posloviti, ker je bila ura že pozna. Bili smo že blizu doma in smo začeli iskati vsak svojo prtljago. Vsak je dobil svojo suknjo in klobuk, le Zimšek ne. Takoj se obrne k Miku za nasvet. Mike se pa kratko odreže: "Oni-le jo ima!" Pa se Zimšek skopje nad prvega in zahteva od njega suknjo. Ta pa je ne da, nakar reče meni Zimšek, da bo tožil kompanijo, če ne dobi suknje in klobuka. Sedaj mu jaz razložim, da ima klobuk na odru S. N. Doma v Lorainu, suknjo pa v kleti. To mu je šlo v glavo, toda prosil me je, naj mu posodim moj klobuk, ker se je bal iti domov brez njega. Dal sem mu ga, ker se mi je revež smilil. Drugi dan se je pa peljal v Lorain, in je tam zopet dobil svojo suknjo in klobuk, vrhutega pa še nekaj, kar je bilo ostalo od prejšnjega večera. Tako je bil nazadnje še vesel, da je pozabil suknjo in klobuk v Lorainu.

Sedaj se pa v imenu zbora še enkrat zahvaljujem za prijaznost in postrežbo Lorainčanom.

Andrew Žagar.

Cleveland (Newburg), O. — Prosim, oprostite, ker se nikdar ne oglasim s kakim dopisom. Pa še danes, ko se, moram kritizirati, namreč ono: Dva tedna v kanadskih gozdovih. To je vse dobro, vendar pa zgleda, kakor bi bili tam najmanj dve leti. Vse tisto opisovanje je samo zato, da človeku skomine dela in se sline cede. Ko bi ta čas čital kako lepo povest, bi pri tem vsaj malo pozabil na svoje gorje, ker ne morem biti deležen onih dobrin, ki jih Jaka opisuje. Vsi nismo zato, da bi po Kanadi "špago vlekli" in zajce lovili in drugo divjačino, dasi imamo časa več kot preveč. Pa ne puste, ker je vedno premalo keberčkov in je torej dvakrat suša. Je torej najboljša doma za pečjo in kako lepo povest čitati, da se sline posuše. Torej prosim, da nam citateljem priobčite kako povest ali zgodbo, ki nam ne bo tako srca trgala. (Saj se tudi meni trga, ker sem moral zapustiti Kanado tako kmalu. Op. Jakata).

S pozdravom in ostanem vaš zvesti naročnik J. S.

Kenmore, O. — Kar se tiče delavskih razmer, nimam ničesar novega poročati, ker še vedno vlada velika brezposelnost, ki jo je povzročila republikanska vlada in Hooverjeva prosperiteta, ki je potlačila ubogega trpina in njegovo družino.

Nadalje imam za poročati, da na društvenem in klubovem polju lepo napredujemo v teh slabih časih. Omeniti moram tudi, da bo naš ženski klub priredil veselico ali zabavni večer prihodnjo soboto, to je 15. novembra v klubovih prostorih,

2166 So. Manchester Road, Kenmore, O. Torej ste vsi vljudno vabljeni iz cele okolice, da se udeležite te prijetne zabave. Na svidenje v soboto 15. novembra. Za dobro postrežbo bo skrbel odbor.

"Veš, Jože, jaz sem slišal, da bodo kenmorske Slovenke priredile veselico na 15. novembra v klubovih prostorih."

"Kaj res? No, kaj pa praviš, Jerry, ali ne bi bilo dobro, da greva pogledat? Slišal sem, da imajo jako dobrega ohajčana in tudi dober prigrizek se bo dobil. Imeli bodo jako fino godbo, da nam bo pete privzdigovala. Dobro, se pa vidiva v soboto 15. novembra v Kenmore, v klubovih prostorih."

Poročevalec.

Euclid, O. — Minilo je gorko poletje, tudi že hladna jesen se bliža k svojemu koncu, kar nas vspodbuja, da se moramo pripraviti za mrzlo zimo ter dolgočasne dneve in večere. Leto 1930 prav lahko pozabimo, ker v časopisih ni bilo drugega čitati: silna suša uničenje farmarskih pridelkov vsepovsod, naraščanje brezposelnih delavcev in druge take stvari, katere za nas niso bile prav nič ugodne. Imamo pa vsaj upanje, da se bo kolo časa obrnilo in zavrtelo tako, da se razmere v kratkem obrnejo na boljše. Vsaj upanje imamo in to je, kar nas tolaži.

Pred kratkim smo imeli volitve in naši kandidati so nam obljubovali, da v slučaju da so izvoljeni, da bo na razpolago vsega, na primer dovolj dela, po katerem vsi oni hrepenijo, kateri so brez njega, da si zaslužijo vsaj za skromno življenje, da lahko plačujemo in obdržimo svoja društva, katere nas podpirajo v slučaju boleznih in otirajo solze preživelim. Sploh brez dela ni jela in silno mnogo jih je, kateri občutijo ta izrek v sedanjih delavskih depresijah. Pomanjkanje je vsepovsod, posebno pa v tem letu. Resnično je, ako je

PREGANJANJE IN UNIČEVANJE SLOVENSKEGA NARODA

Piše Frank Celin

Vsakdo, kdor čita zgodovino, kdor zasleduje današnje razmere in usodo slovenskega naroda, si mora misliti: kaj je vzrok temu, da ravno slovenski narod, mesto da bi si kulturno in gospodarsko pomagal, pa vedno bolj propada. Najvažnejše vprašanje je: kdo je temu kriv? Ko je se gospodarila mogočna Avstrija nad našim narodom, se je vedno od vseh strani govorilo in godrnjalo nad Nemci. Toda prišla je svetovna vojna in žnjo je šele prišel največji sovražnik našega naroda. Toda vsi ti sovražniki niso nič v primeri z našim lastnim sovražnikom, in to je: zavist in škodoželjnost, ki je ukoreninjena med nami bolj kot korenine najstarejšega hrasta.

V prvi vrsti pogledjmo naše slovenske časopise, kako bijejo eden drugega. Vsi hočejo biti delavski listi, čeravno mora vsak prav dobro vedeti, da morajo biti podpirani edino od delavcev, ker tukaj smo Slovenci povečini delavci. V resnici je nekaj naših rojakov malo bolj izobraženih, da jim ni treba trkati na tovarniška vrata in jim prositi usmiljenja ameriške kapitaliste, zato pa vlečejo vsak na svojo stran in vsak hoče imeti prav, pa naj ima že prav ali ne.

V drugi je pa lahko vsak, tudi najbolj učen, celo profesorji so včasih v zmoti. In to je ravno tudi pri voditeljih, ki hočejo voditi skupine nižjih slojev. Pri tem je pa največja krivda v tem, da večina ljudi gleda le na svojo lastno korist. In vsakdo hoče biti prvi. In ako ni, tedaj obrne hrbet in mesto da bi delal združeno za idejo, katere bi mogoče koristila za celoto, začne delati proti, čeravno je to potem mogoče v škodo vsemu narodu. Že je enajst let, odkar morijo naše brate, sestre, starše na njih lastni zemlji. Že leta in le-

Če verjamete, al' pa ne...

Torej, fantje, pa smo ga dočakali 15. novembra. To je dan, ki bi moral biti pravzaprav dr-

delavec brez dela, je potem vsa dežela pod ničlo. Ne samo, da trpijo delavske družine, znaki se občutijo povsod in enako to občutijo naša kulturna in podpor-na društva. Kaj nam pomaga prirejati veselice v tem kritičnem času, ker imamo s tem samo delo in skrb veseličnega odbora, preostanka pa nikjer. Mogoče katero društvo toliko napravi, da pokrije dolg, s katerim je v zvezi prireditelj.

Kot sem že omenil, obetalo se nam je, da se bodo delavske razmere izboljšale prihodnje leto; članstvo torej naj ne obupa in vzdrži, da ne izgubimo to, kar smo leta gradili in za isto plačevali, kajti vsaka jednota ali zveza nam je bila zvesta v slučaju podpore v boleznih ali pošmrtni-nem dedičem.

Društva, katere zborujejo pri Mr. Frank Strumelj v Euclidu, nam nudijo lepo priliko v bodočnosti. Mr. Strumelj dogotavlja dvorano, katere bo kmalu gotova in veliko ugodnejša kot je bila prejšnja, kar bo v korist naših društev v Euclidu.

Članstvu društva "Euclid" št. 29 S. D. Z. pa priporočam, da upošteva sejo, katere se bo vršila 16. novembra in da se je vsi gotovo udeležijo, kajti seja bo važna ter se bo tudi volilo odbor za leto 1931. Seja se vrši v navadnih prostorih pri Strumelju, 1090 E. 222nd St., Euclid, O. Udeležite se glavne seje vsi, da ne bo potem kakega oporekanja po zavržitvi seje, da temu ali onemu razni sklepi večine ne bodo po volji.

Tajnik.

Opozarjam vse naše lovce, da ne pozabijo svojih pušk doma, ker pride jako nerodno, če bi streljali brez pušk. Vzemite naboje iste številke, kot je puška, da se va mne bo tako zgodilo, kot nekoč Jerneju Knausu, ki je vzel na lov puško št. 12, patrone pa št. 16, potem je pa ves dan s palco preganjal zajce. Ubil ni bil nobenega, samo enemu je sklatil uho. Če bi slučajno kdo naletel na zajca z enim samim ušesom, naj tega zajca ustrelj in ga prinese Knausu, ker je pravzaprav njegov.

Zajce se lahko strelja od solnčnega vzhoda, pa do solnčnega zahoda, potem pa lahko kozo-lee in bufalee.

Tržnica, kjer prodajajo zajce, se zapre ob šestih večer. Kdor se hoče torej pobahati doma z zajci, naj bo pravočasno na "marku." Pri teh zajcih je treba pa previdnosti in glejte, da jim odstranite zanko izza vrata in ustrelite tam za garažem enkrat nanj. Naše ženske so jako prebrisane in takoj pogruntajo, kakšne smrti je bil zajček deležen.

To so v glavnem nasveti za lov 15. novembra in pa dobro srečo vsem skupaj, meni pa še največ.

Kot smo zvedeli od našega stalnega poročevalca (pa to ni Jo Pograje), da so naši slovenski lovci najeli za 15. novembra Mr. Anton Opekata iz 71. ceste, ki navadno s svojim trukom pre-peljuje ljudi iz kraja v kraj. To-rej za ta dan so ga lovci najeli in njegov truk, da jim bo pri-peljal za Martinovo nedeljo iz farm zajcev, perutnino in sploh vse, kar se dobi na farmah. Pa-zite v soboto večer, kje se bo Opekotov truk ustavil, če hočete videti, kaj vse bodo naši lovci nastrešili. (Morda bo na truku tudi par onemoglih jagrov in to bo tudi vredno za pogledat).

(Dolje na 3 strani)

Del naše službe

Važen del postrežbe pogrebne direktorja je, da preskrbi potrebne stvari. V tem oziru je naša odgovornost večja, kot navadnega trgovca, to pa radi našega trgovskega stika z našimi pokrovitelji. In ne čutimo, da smo storili svoje dolžnost, dokler se ne prepričamo, da so naši pokrovitelji zadovoljni s tem, kar so kupili in s ceno, katero so plačali.

Louis L. Ferfolia
SLOVENSKI POGREBNIK
V NEWBURGU

3515 East 81st St.
Tel. Michigan 7420

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljske prevle
DR. RUDOLF MOLE

"Čudno mi je to," je rekel Kmitic, "da se vaša knežja milost že naprej tako briga za moje zdravje, ta velika oseba Radzivil! ... In vendar mi je treba samo pritisniti na petelina ..."

"Tega ne zanikam. Večkrat se je že zgodilo na svetu, da je velik človek padel pod roko prostaka. Saj je tudi Pompej ubil neki capin, saj so tudi francoski kralji ginili pod rokami nizkih ljudi, pa da ne segamo v daljavo, tudi mojemu očetu se je zgodilo isto ... Le vprašam te, kaj bo dalje?"

"E! Kaj me to briga! Jaz se še nikdar nisem briga dosti, kaj se bo zgodilo jutri. Ako se bo treba boriti z vsemi Radzivil, sam Bog ve, kdo komu bolje pogreje. Že od nekdaj mi visi meč nad glavo, a radi tega samo zatisnem oči, pa spim tako sladko kakor suslik. Sicer pa če mi bo premalo en Radzivil, pograbil sem drugega in tretjega ..."

"Kakor mi je Bog mil, vitez, tako si mi všeč! ... Zakaj ponavljam ti, da si se samo ti edini v Evropi drznili storiti kaj podobnega. Tudi žival ne skrbi, pa ne pomisli, kaj bo jutri! Rad imam drzne ljudi, a jih je vedno manj na svetu ... Evo, ugrabil je Radzivila in ga drži, kakor bi bil njegov. Kje si se rodil, moj vitez? Odkod si?"

"Jaz sem praporščak oršanski!"

"Gospod praporščak oršanski, obzalam, da izgube Radzivil takega človeka, kakor si ti, zakaj s takimi ljudmi se lahko mnogo doseže. Če bi ne šlo zame ... Hm! Ničesar bi mi ne bilo žal, če bi te mogel pridobiti ..."

"Prepozno!" je rekel Kmitic.

"To se razume!" je odgovoril knez. "Seveda prepozno! Toda to ti obljubim, da te dam ustreliti, ker si vreden vojaške smrti ... Kakšen vtelesen vrag! Sredi mojih ljudi me je ugrabil!"

Kmitic ni nič odgovoril; knez pa se je nekoliko zamislil, potem pa je zakričal:

"Sicer te vrag vzemi! Če me izpuščiš takoj, se ne bom maščeval! Daš mi samo besedo, da nobenemu ne omeniš, kaj se je zgodilo, in zapoveš ljudem, da molče!"

"Ni mogoče!" je rekel Kmitic. "Ali hočeš odkupnine?"

"Nečem."

"Čemu, za vraga, si me ugrabil? Ne razumem!"

"Bilo bi mnogo pripovedovanja. Vaša knežja milost izve pozneje!"

"Kaj naj delava med potjo, nego da se pogovarjava? Priznaj mi, moj vitez, le eno, da si me ugrabil v trenutku besa in obupa ... in sedaj sam ne veš, kaj bi storil z menoj?"

"To je moja stvar!" je odgovoril Kmitic, "a če ne vem, kaj naj storim, se pokaže kmalu."

Nestrpnost se je pokazala na obrazu kneza Boguslava.

"Nisi preveč zgovoren, gospod praporščak oršanski," je rekel, "ali odgovori mi odkrito srčno vsaj na eno vprašanje: ali si že šel k meni na Podlesje z gotovim namenom, da me ugrabiš, ali ti je to prišlo šele pozneje, v zadnjem hipu na misel?"

"Na to lahko odkritosrčno odgovorim vaši knežji milosti, ker tudi mene srbi jezik, da bi vam povedal, zakaj sem se odpovedal vaši stranki in, dokler sem živ, dokler bom imel še kaj sape v grlu, se več ne vrnem k vama. Knez vojvoda vilenski me je premamili ter me najprej pripravil do tega, da sem mu prisegel na razpelo, da ga ne zapustim do smrti ..."

"No, lepo držiš prisego ..."

Ni ti kaj reči! ..."

"Da!" zakliče krepko Kmitic.

"Če sem izgubil dušo, če moram biti pogubljen, bom radi vaju ... Toda prepuščam se božjemu usmiljenju in rajši izgubim dušo, rajši bom gorel večno, nego da še dlje grešim vedoma in dobrovoljno, nego da še dlje služim, vedoč, da služim grehu in izdaji. Naj se me Bog usmili ..."

Rajši gorim! Rajši stokrat gorim ... saj bi itak gorel, če bi ostal pri vas. Saj nimam ničesar izgubiti ... Toda vsaj to bom lahko povedal na božji sodbi: "Nisem vedel, kaj sem prisegel; a ko sem izvedel, da sem prisegel na izdajo domovine, na izdajo poljskega imena, tedaj sem prelomil prisego ..."

Sedaj me pa sodi, gospod Bog!"

"K stvari! K stvari!" je rekel mirno knez Boguslav.

Gospod Andrej pa je težko sopel in je jezil nekaj časa molče z namršnimi obrvmi in očesom, povešenim v tla, kakor človek, ki ga je upognila nesreča.

"K stvari!" je ponovil knez Boguslav.

Kmitic se je zbudil kakor iz sna, stresel glavo in govoril:

"Verjel sem knezu hetmanu, kakor bi ne verjel rodnemu očetu. Spominjam se one zabave, ko nam je prikratk povedal, da združil s švedi. Kaj sem jaz takrat pretrpel, Bog sam ve! Drugi poštenji ljudje so mu metali bulave pod noge, stoječ ob strani domovine, jaz pa sem stal kakor steblo, z bulavo osramočen in brezčasten, ponižan, v muki ... ker so mi zabrusili v obraz: izdajca! ... In kdo je to povedal! ... Ej! ... Bolje je, da se ne spominjam, ker bi se ko spozabil ter bi v svoji jezi takoj ustrelil vašo knežjo milost v glavo ... Vidva, vidva, izdajca, prodajca, sta me spravila tako daleč!"

Tu je začel gospod Kmitic z groznim pogledom zreti na kneza in ovratstvo se mu je prikazalo na obrazu, kakor zmaj, ki prileze iz brezna na solnčno svetlobo, knez Boguslav pa je gledal na junaka z mirnim, neustrašnim pogledom; naposled je rekel:

"Zares, gospod Kmitic, to me zanima ... Pripoveduj dalje!"

Kmitic je spustil uzdo knežje konja, snel čapko, kakor bi si hotel ohladiti gorečo glavo.

"Isto noč," je govoril, "sem šel h knezu hetmanu, ker me je sam dal poklicati. Misli sem si: odpovem mu službo, prelomim prisego, ga zadušim s temi rokami, spustim s smodnikom Kejane v zrak, potem pa naj se zgodi, kar hoče! On je tudi vedel, da sem na vse pripravljen — poznal me je! Videl sem dobro, da je s prsti prebiral po zaboju, v katerem so bili samokresi. Nič zato — sem si mislil, ali me zgreši, ali me pa pobije! Toda on me je začel pomirjati, pregovarjati, kazati meni, prostaku, tako bodočnost, se delati takega rešitelja, da lahko vaša knežja milost ugane, kaj se je zgodilo."

"Prepričal je mladeniča!" je rekel Boguslav.

"Da sem mu padel k nogam," je zakričal Kmitic, "in videl v njem očeta, edinega rešitelja domovine, da sem se mu vdal kakor vragu z dušo in telesom, da sem bil pripravljen zanj, za njegovo poštenost skočiti s kejdanskega stolpa."

"Domišljeval sem si, da bo takšen konec!" je pripomnil Boguslav.

"Kaj sem izgubil v tej službi, o tem ne bom govoril, toda izkazal sem mu važne usluge: obdržal sem v poslušnosti svoj polk, ki je sedaj ostal tam, Bog daj,

da njemu v pogubo! Druge, ki so se bili spuntali, sem po večini posekal ... Omadeževal sem si svoje roke v bratski krvi, v misli, da je to stroga necessitas za domovino! Često me je duša bolela, ko sem vele postreliti dobre vojaške; često se je moja slahčanska narava puntala proti njemu, ko mi je parkrat kaj obljubil, a ni držal obljube. Toda misli sem si: 'Jaz sem bedak, on je pameten; tako je treba!' Sedaj šele, ko sem izvedel iz listov o onem zastrupljanju, mi je kar mozeg zastal v kosteh! Kako to? Taka je ta vojna? Torej zastrupljati hočeta vojaške? In to naj bo po hetmansko? To je Radzivilov način? In take liste naj jaz prenašam? ..."

"Ti ne razumeš politike, moj vitez," ga je prekinil Boguslav.

"Naj jo vrag vzame! Naj se ukvarjajo z njo lokavi Italijani, a ne slahčiči, katerega je Bog obdaril z imenitnejšo krvjo, a ga tudi zavezal, da naj se bojuje s sabljo, pa ne z lekarno ter naj ne sramoti svojega imena!"

"Ta pisma so te torej tako ranila, da si sklenil zapustiti Radzivila."

"Ne pisma! Dal bi jih bil rablju ali pa jih vrgel v ogenj, zakaj jaz nisem za taka opravila, toda ne pisma! Odkreval bi se bil poslanstva, toda stvari bi ne opustil. Kaj jaz vem! Šel bi bil k dragoncem ali pa bi zbral novo trumo in iznova kakor nekdanj preganjal Hovanskega. Toda takoj me je prevzel sum, češ, oni hočejo tudi domovino zastrupljati kakor te vojaške? ... Hvala Bogu, da nisem izbruhnil, dasi mi je glava kakor granata gorela, da sem se streznil, da sem imel toliko moči, da sem si dejal sam pri sebi: Primi ga za jezik in zvedel boš vso resnico; ne izdaj, kaj imaš na srcu, delaj se odpadnika, še za slabšega od samih Radzivilov, in prvi ga za jezik."

"Koga? Mene?"

"Da! In Bog mi je pomogel, da sem jaz, preprost človek, spravil državnika na led, da mi ni vaša knežja moč, imajoč me za najslabšega lopova, prikripla niti enega vašega lopovstva, vse priznala, vse izpovedala, kakor bi na dlani zapisal! Lasje so mi na glavi vstajali, toda jaz sem poslušal in poslušal do konca! ... O izdajca! ... O peklenščaka! O očetomorilca! ... Kako da vas strela še ni do zdaj pobila? Kako da vas zemlja ni do zdaj požrla? ... Torej s Hmielnickim, s švedi, z mejnim gorom, z Rakocijem in s samim vragom sklepate zveze na pogin te ljudovlade? ... Torej plašč hočete kroititi iz nje? Prodati? Razdeliti? Raztrgati kakor volkovi to vašo mater? Taka je vaša hvalčestnost za vse dobrote, s katerimi vas je obsipala, za one službe, časti, dostojanstva, premoženja, starostva, za taka posestva, za katera vas zavidajo inozemski kralji? ... In pripravljeni ste, se niti ne zmenite za one solze, muko, pritisk? Kje je v vas čut vesti? Kje vera, kje poštenje? ... Kakšne spake so vas rodile? ..."

"Gospod kavalir," ga je prekinil mrzlo knez Boguslav, "imaš me v rokah in me lahko ubiješ, ali eno te prosim, ne dolgočas me!"

Oba sta umolknila.

Vendar se je iz Kmitičevih besed jasno spoznalo, da je vojak znal izviti čisto resnico iz diplomatoma in da je knez napravil veliko nepravilnost, velik pogrešek, ko je izdal najtajnejše načrte, svoje in hetmanove. To je zbudilo njegovo samoljubje; zato tudi ni skrival svoje slabe volje ter rekel:

"Ne pripisuj tega le svojim lastni pameti, gospod Kmitic, če si zvedel od mene resnico. Govoril sem odkrito, ker sem mislil, da knez vojvoda bolje pozna svoje ljudi in da je poslal človeka, ki je bil vreden njegovega zaupanja."

"Knez vojvoda je poslal človeka, vrednega zaupanja," ga je zavrnil Kmitic, "a ste ga že izgubili. Od sedaj naprej vam

bodo služili samo lopovi!"

"Če ni bil način, na kateri si me ugrabil, lopovski, naj mi pri-raste v prvi bitki sablja v roki."

"To je bila zvijača! V dobri šoli sem se izučil. Hotela je vaša knežja milost spoznati Kmitica, sedaj ga imate! Ne pojdem s praznimi rokami k našemu milostivemu gospodu!"

"In meni, da mi pade le eden las z glave od rok Jana Kazimirja?"

"To je stvar sodnikov, ne moja!"

Kmitic je naenkrat ustavil konja.

"Hej!" je rekel. "In list kneza vojvode? Ali ga ima vaša knežja milost pri sebi?"

"Tudi če bi ga imel, bi ga ne dal!" je rekel knez. "List je ostal v Pilviških."

"Preiščite ga!" je kriknil Kmitic.

Vojaki so zopet zgrabili kneza za roke. Soroka pa je takoj začel iskati po žepih. Čez nekaj časa je našel list.

"Evo en dokaz proti vam in vašim dejanjem!" je rekel gospod Andrej ter vzel list. Iz njega bo izvedel kralj poljski, kaj nameravate, izvedel bo tudi švedski, da, tudi če mu sedaj služite, si že vendar knez vojvoda pridržuje svobodo umika, če bi morda švedom izpodletelo. Pridejo na dan vse vaše izdaje, vse vaše mahinacije. A imam še druge liste na kralja švedskega, na Wittenberga, na Radziejovskega ... Veliki ste in močno, pa vendar ne vem, če vama ne bo pretresno v tej domovini, ko vama oba kralja prisodita plačilo, vredno vašega izdajstva."

Oči kneza Boguslava so se zaiskrile od zlovržnega bleska, a čez hip je premagal svojo jezo in rekel:

"Dobro, vitez! Na smrt in življenje med nama! ... Še se srečava! ... Lahko nam povzročiš mnogo skrbi in mnogo zlega, toda eno ti povem: nihče se ne zdej ni upal v tej deželi storiti tega, kar si storil ti, in gorje tebi in tvojim!"

"Jaz sam imam sabljo za obrambo, a svoje lahko odkupim, saj imam s čim!" je rekel Kmitic.

"Ah! Imaš me torej kot zastavljenca!" je rekel knez. In vključ vsemu srdu se je mirno oddahnil; razumel je v tem trenutku to, da v nobenem primeru ne grozi nič njegove življenju, zakaj je njegova oseba prepotrebna Kmiticu. Zato je sklenil to izkoristiti.

Medtem so se vnovič spustili v dir in po eni uri so zapazili dva jezdeca; eden izmed njih je vodil par tovornih konj. Bila sta Kmitičeva vojaška, ki jih je bil poslal naprej iz Pilviškov.

"No, kaj pa je z vama?" je vprašal Kmitic.

"Konja sta se nama tako grozno utrudila, vaša milost, ker nismo še do sedaj počivali."

"Stražmojster naj zdrija naprej, da pripravi za odpočinek. Krčma ali ne, treba je obstati! ..."

"Po povelju, gospod poveljnik!"

Soroka je pognal konja, oni pa so sledili polagoma. Kmitic je jezdil ob eni strani kneza, Lubienec pa ob drugi. Knez se je popolnoma umiril in ni silil več gospoda Andreja k razgovoru. Zdelo se je, da je bil utrujen od poti ali vsled položaja, v katerem se je nahajal; pobesil je glavo nekoliko na prsi, oči pa je imel zaprte. Vendar je od časa do časa pogledoval postrani zdej Kmitica, zdej Lubienca, ki sta držala uzdo njegovega konja, kakor bi opazoval, katerega bi laže nadvladal, ter se iztrgal in osvobodil.

Medtem so se približali koč, ležeči ob poti na koncu gozda. To ni bila krčma, nego kovačnica in kolarica obenem, kjer so se potniki ustavljali radi prekovanja konj ali radi popravil vozov. Med samo kovačnico in potjo se je razširjalo neveliko neograjeno dvorišče, redko obraščeno s poteptano travo; ostan-

THE OLD HOME TOWN

Registered U.S. Patent Office

Stanley

NEWT, THE HORSE BREAKER, WORKED OUT A NEW SCHEME TO KEEP TOD HOLCOMBS OLD BALKY HORSE ON HIS FEET.

©1930 LEE W. STANLEY

CENTRAL PRESS

9-15-30

ki voz in razbita kolesa so ležala razmetana tu pa tam po tem dvorišču, a potnika ni bilo nobenega, le Sorokin konj je stal privezan pri stebri. Soroka pa se je razgovarjal pred kovačnico s kovačem Tatarjem in z njegova dvema pomočnikoma.

"Naša južina ne bo posebno obilna," je rekel knez in se nasmešnil, "tu ne najdemo ničesar."

"Imamo s seboj hrane in žganja," je rekel Kmitic.

"Dobro! Treba se bo okrepčati."

Medtem so se ustavili. Kmitic je zataknil samokres za pas, skočil s sedla, prepustil konja Soroki ter zgrabil vnovič za uzdo knežjevo konja, ki ga sicer Lubienec ni izpustil na drugi strani.

"Vaša knežja milost izvoli stopiti s konja!" je rekel gospod Andrej.

"Čemu? Jedel in pil bom v sedlu," je rekel knez in se sklonil k njemu.

"Prosim na zemljo!" je zavpil grozno Kmitic.

"Ti pa v zemljo!" je kriknil s strašnim glasom knez, pograbil z bliskovito naglico samokres izza Kmitičevega posu ter mu sprožil naravnost v obraz.

"Jezus, Marija!" je zakričal Kmitic.

V tem hipu se je konj pod knezom, vzpodoben z ostrogami vzpel tako, da se je naravnost postavil pokonci, knez pa se je zavrnil na sedlu kot kača proti Lubiencu in ga z vso silo svoje roke sunil s cevjo med oči.

Lubienec je presunljivo zakričal in padel s konja.

Preden so lahko drugi razumeli, kaj se je zgodilo, preden je krik groze zamrl na njihovih ustnicah, jih je Boguslav razpršil kakor burja, se pognal z dvorišča na pot in se kakor vihra spustil proti Pilviškom.

"Grabi! Drži! Bij!" so se razlegali divji glasovi.

Trije vojaki, ki so se sedeli na konjih, so se spustili za njim; Soroka pa je pograbil puško, ki je slonela ob steni, in začel meriti na ubežnika, ali bolje na njegovega konja.

Konj pa se je raztegnil kakor srna in bežal s hitrostjo pušice, spuščene s tette. Počil je strel. Soroka je skočil pred dim, da bi bolje videl učinek; oči si je zaslonil z roko, gledal nekaj trenutkov, potem pa je vzkliknil:

"Ni zadet!"

V tem hipu je Boguslav izginil na ovinku in za njim so izginili zasledovalci.

Takrat pa se je stražmojster obrnil h kovaču in njegovim po-

močnikom, ki so do sedaj z nemim strahom gledali na to, kaj se je zgodilo, in zaklical:

"Vode!"

Kovači so skočili, da potegnajo vode iz vodnjaka, Soroka pa je pokleknil h gospodu Andreju, ki je ležal nepremično. Kmitičev obraz je bil pokrit s sajami izstrelka in sragami krvi — oči je imel zaprte, leva obrv, leva trepalnica in levi brk so bili osmojeni. Stražmojster je začel najprej nalahko s prsti otipavati njegovo črepijino. Otipaval jo je dolgo in oprezno, potem pa je zamrmral:

"Glava je cela ..."

Kmitic pa ni dajal nobenega življenjskega znamenja in kri mu je neprestano tekla z lica. Kovači so medtem prinesli vedro vode in krpo za brisanje. Soroka se je lotil z isto počasnostjo in previdnostjo umivanja Kmitičevega obraza.

Naposled se je pokazala rana pod sajami in krvjo. Krogla je Kmiticu popolnoma razorala levo lice in mu popolnoma odnesla konec ušesa, Soroka je začel preiskovati, če ni lična kost prebita.

(Dalje prihodnjič.)

VABILO NA VABILO

prav prijazno

PLESNO VESELICO

katero priredi

Žensko društvo Collinwood Hive št. 283

(The Maccabees)

V NEDELJO 16. NOVEMBRA 1930

V SLOVENSKEM DELAVSKEM DOMU
NA WATERLOO RD.

Zvečer ob 7.30.

Vstopnina 50 centov.

IGRA GODBA FOUR HARMONY ACES

Tem potom se prav prijazno vabi cenjeno občinstvo iz bližnje in daljne okolice, da pridejo in se z nami veselijo, in da bomo videli, katerim bo sreča naklonjena. Saj veste, da bomo dvignili listek za krasno posteljno pregrinjalo (bedspread set). Vas torej še enkrat prav prijazno vabi

ODBOR

Vabilo na BANKET

ki ga priredi

KLUB SLOVENSKIH VDOV

V SOBOTO, 15. NOVEMBRA, 1930

V KNAUSOVI DVORANI

Vabljeni ste vsi prijatelji in prijateljice in pečarji in vdovci, da nas obiščete. Večerja bo točno ob pol deveth, zato se vas prosim, da pridete pravočasno. Vstopnica k banketu je \$1.00, samo za ples 50 centov. Godba Hojer trio.

Vabi odbor.

ENDICOTT 2252

ENDICOTT 2252

KREMZAR FURNITURE

6108 St. Clair Ave.

IMAMO ZASTOPSTVO SAMO ZA
VICTOR RADIO IN VICTOR PLOŠČE